Procentsregeln för konst i offentliga miljöer

Stockholmregionens vårdmiljöer huserar en av landets största samling av modern och samtida konst. Något som vi ska tacka den så kallade procentsregeln för. Denna regel infördes år 1971, under ledning av det folkpartistiska finanslandstingsrådet Gunnar Hjerne, och har sedan dess varit en viktig del av regionens investeringar i vårdens fysiska miljöer.

- Att procentsregeln värnas. Konstnärlig gestaltning ska vara en naturlig del i byggandet av såväl nya vårdinrättningar som stationer inom kollektivtrafiken.
- Att procentsregeln införs i upphandlade vårdmiljöer.

Enligt procentsregeln avsätts en procent av investeringskostnaden för konstnärlig gestaltning i samband med ny- eller ombyggnation av offentliga byggnader, upp till 100 miljoner kronor. När det gäller vårdlokaler avsätts två procent till konstnärliga inslag. Investeringar i konst och kultur innebär inte enbart en estetisk förbättring, utan det handlar också om att stärka människors välbefinnande. Forskning visar att konstnärliga inslag i vår vardagsmiljö kan minska stress, öka kreativitet samt frambringa känslor av trygghet och trivsel. I vårdmiljöer bidrar konst till att skapa stimulerande och läkande miljöer för patienter, men även välbefinnande för deras anhöriga och vårdanställda.

Procentsregeln inom hälso- och sjukvården

Idag bedrivs stora delar av regionens sjukvård av privata vårdgivare och således i lokaler som inte ägs eller förvaltas av Region Stockholm. Detta innebär att flera av dagens vårdmiljöer inte omfattas av procentsregeln och kraven om förekomst av konstnärlig gestaltning vilket skapar en ojämlik tillgång till konst i vårdmiljöer.

Mot bakgrund av den konstnärliga gestaltningens förmåga att skapa stimulerande, mänskliga och läkande vårdmiljöer, för patienter, anhöriga och personal, anser Liberalerna att procentsregeln även bör omfatta upphandlade vårdmiljöer. Detta bör säkerställas genom tydliga krav i upphandlingsunderlag eller genom att inkludera riktlinjer i avtalens utformning. Det offentliga har ett fortsatt ansvar att främja tillgången till kultur, även när vården bedrivs i privat regi med offentliga medel.

Procentsregeln inom kollektivtrafiken

Som varma anhängare till offentlig och lättillgänglig konst är Liberalerna även angelägna om att procentsregeln ska efterföljas vid nya investeringar i kollektivtrafiken. Utöver den estetiska förbättringen kan konst i kollektivtrafiken bidra med trygghet och trivsel samt ingjuta lugn hos resenärer.

Publicerad: 13 maj 2025